

Покладни обичаји

Последњи дан пред почетак поста назива се покладама. Највише обичаја код православних везано је за Беле (Велике, Ускршње) покладе, које падају уочи Ускршњег поста, најдужег и најстрожег поста у години. Ови обичаји су се вршили током читаве недеље која је претходила том посту (Беле недеље), а Беле покладе (у недељу) су њен врхунац. Трпеза је била богата белим мрсом јер је следио вишенедељни период уздржавања. Отуда и назив Беле покладе.

Посебно место у тим обичајима имали су маскирани опходи. Покладне поворке са маскама шире су познате као карневали, пролећне маскиране поворке, а карактеристичне су не само за наше просторе, него за европску традиционалну културу.

Прерушавање уочи ускршњег поста је било познато код већине етничких заједница у Војводини. У неким местима се и даље одржава, док је у неким заборављено. Време њиховог одржавања је зависно од црквеног календара: тако су православни прослављали целу Белу недељу, са Белим покладама као врхунцем, док је код католика то било најчешће у недељу, понедељак и уторак, пред Пепељаву среду.

У Војводини је покладни опход под маскама најчешће симболично обилажење домаћинстава у којем учествују деца и омладина.

Маска је распрострањен реквизит у народним обредима, нарочито у зимском циклусу и почетком пролећа, а веровало се да се помоћу њега маскирани ослобађа своје личности и добије магијску моћ у доба када сунце треба да победи сурову зиму.

Традиционално, машкаре или фашанге су ишле кроз насеље као маскиране поворке, као организоване групе, најчешће као свадбена поворка, погреб или као групе различитих маски. Најчешће су ишле уз пратњу музике, или су саме машкаре свирале неке од инструмената и певале. Поред овога, правиле су и велику буку, звониле звонима, клепетушама, чегртаљкама. Лице је по правилу покривено маском, парчетом тканине, или нагарављено. Машкаре су најчешће имале преврнуте кожухе. Честа је промена полова – мушкарци облаче женску одећу и

обрнуто ако и жене учествују. Тада се по правилу преувеличавају одлике женствености и представља трудноћа. Традиционално маскирање је подразумевало и маскирање у животиње. Маскирани су се понашали разуздано, скакали су и изводили разне шале. Поворка је улазила у сваку кућу где су их частили пићем и колачима и даривали, најчешће јајима.

Након бучног и веселог времена карневала, месопуста и Беле недеље, долази време смирења, пост, или код католика доба Коризме.